

Lovforslag nr. L 211. Fremsat den 31. marts 2004 af Villy Søvndal (SF), Aage Frandsen (SF) og Ole Sothi (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(Ophævelse af varighedsbegrænsning)

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 761 af 11. september 2002, som ændret senest ved lov nr. 1201 af 27. december 2003, foretages følgende ændringer:

1. § 22 ophæves.

2. § 24, stk. 3, 3. pkt., affattes således:

»Når der er udbetalt dagpenge eller løn under sygdom for mere end 52 uger i de 18 forudgåen-

de kalendermåneder, skal nødvendige afklarende aktiviteter forud for revalideringen være iværksat inden 6 måneder.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af lovforslag nr. L 40 fra folketingsåret 2001-02, 2. samling (se Folketingstidende 2001-02, 2. samling, forhandlingerne side 1175 og tillæg A side 975 og 978).

Det foreslås at udvide adgangen til at udbetale sygedagpenge ud over den normale varighedsgrænse på 52 uger, således at adgangen hertil gøres tidsubegrænset.

Spørgsmålet om sygedagpengeforlængelse er en sag, som Socialistisk Folkeparti (SF) har været optaget af siden den borgerlige regering i 1982 indførte varighedsbegrænsningen på sygedagpenge. Efter SF's opfattelse er der nemlig tale om et af de største huller i dansk socialpolitik, nemlig den situation, hvor mennesker på grund af forhold, de ikke selv er herre over, bliver stillet i en situation, hvor de mister deres indkomst. Langvarigt syge rammes dobbelt hårdt, idet de – ud over sygdommen – også mister deres indkomst, hvorefter de er henvist til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik. Kontanthjælpen til de langvarigt syge beregnes efter en bistandssats, hvilket betyder, at har den pågældende en ægtefælle med en normal indkomst, så udbetales der ingen kontanthjælp. Mange familier har således oplevet, at de oven i sygdommen bliver ramt af, at familieindkomsten måske bliver reduceret med 40 pct. Det kan resultere i, at familien må sælge sin bolig, og er det en familie med skolebørn, skal børnene måske skifte skole osv. Det er en ganske uholdbar situation, man sætter disse familier i.

Man bør samtidig holde sig for øje, at havde der været tale om en revalideringssituation, er der ikke fastsat nogen tidsbegrænsning for, hvor længe dagpengeperioden kan forlænges, indtil den egentlige revalidering kan iværksættes. Det er i loven alene fastsat, at nødvendige afklarende aktiviteter forud for revalideringen skal være iværksat senest 6 måneder efter forlængelsen, men dagpengeudbetalingen kan ikke standses.

På denne baggrund foreslås det med virkning fra 1. januar 2005 at ophæve varighedsbegrænsningen og dermed gøre dagpengeperioden tidsubegrænset.

I 1982 indførte den daværende borgerlige regering en generel varighedsbegrænsning for udbetaling af dagpenge efter lovgivningen om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Udbetaling af dagpenge ophører således som hovedregel, når der er udbetalt dagpenge eller løn under sygdom i mere end 52 uger i de 18 forudgående kalendermåneder, jf. lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel § 22, stk. 1. Der er dog i visse tilfælde mulighed for at forlænge dagpengeperioden, når denne er udløbet på grund af den generelle varighedsbegrænsning, jf. lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel § 22, stk. 1, nr. 1-6.

Ved lov nr. 1305 af 20. december 2000 indføjedes en ny forlængelsesmulighed for dagpengeudbetalingen på op til 2 gange 13 uger i tilfælde, hvor det anses for nødvendigt at gennemføre arbejdsprøvning eller andre afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge pågældendes arbejdsevne, jf. lov om dagpenge ved sygdom og fødsel § 22, stk. 1, nr. 2. Der henvises herom til Folketingstidende 2000-01, s. 734, 2139 og 2264, tillæg A, s. 1512, tillæg B, s. 193, og lovforslag nr. 55 af 11. oktober 2000. Lovændringen trådte i kraft den 1. januar 2001.

Lovændringen blev gennemført som led i udmøntningen af aftalen mellem SR-regeringen, SF og Enhedslisten om bl.a. forbedringer af personlige tillæg, varmetillæg m.v. for pensionister med små indkomster ved siden af pensionen og nedsættelse af bidraget til arbejdsløshedsforsikringen.

Indtil lovændringen blev gennemført kunne sygedagpenge efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel § 22, stk. 1, nr. 1, alene forlænges ud over den almindelige varighedsbegrænsning (på 52 uger i de 18 forudgående kalendermåneder) i tilfælde, hvor det ansås for overvejende sandsynligt, at revalidering ville blive iværksat. Det var imidlertid efter Den Sociale Ankestyrelses langvarige praksis kun muligt for kommunen at anvende denne forlængelsesbestemmelse,

hvis der var udsigt til, at revalideringen kunne medføre mulighed for arbejdsplacering og tilbagevenden til arbejdsmarkedet på normale vilkår. Forlængelsesbestemmelsen kunne således ikke anvendes i forhold til personer, for hvem der ikke var sket en tilstrækkelig afklaring af arbejdsevnen, og hvor det derfor var nødvendigt at iværksætte en indsats i form af arbejdsprøvning, aktivering eller lignende, med henblik på at vurdere, om der f.eks. skulle rejses sag om førtidspension eller ske visitering til fleksjob eller anden afklarende foranstaltning. Dette gav problemer i tilfælde, hvor kommunen ikke som led i sin dagpengeopfølgning gennemførte eller havde mulighed for at iværksætte de nødvendige afklarende, aktive tilbud, inden varighedsgrænsen blev nået. På denne baggrund indførtes forlængelsesmuligheden i lovens § 22, stk. 1, nr. 2, således at kommunen skal fortsætte udbetalingen af sygedagpenge ud over varighedsgrænsen til personer, hvor det anses for nødvendigt at gennemføre arbejdsprøvning, aktivering eller lignende for at skabe klarhed over, om der skal rejses sag om førtidspension, visitering til fleksjob eller anden afklarende foranstaltning. Sygedagpengene forlænges herefter med 13 uger og med yderligere 13 uger, hvis der ikke er skabt tilstrækkelig afklaring af personens arbejdsevne inden for de første 13 uger.

2. Lovforslagets indhold

Formålet med lovændringen er at gøre dagpengeudbetalingsperioden tidsbegrænset. Selv med den pr. 1. januar 2001 gældende forlængelsesmulighed på op til 2 gange 13 uger har en række personer måttet overgå til kontanthjælpssystemet, fordi der ikke i løbet af sygedagpengeperioden er gennemført denne afklaring.

Lovændringen tog udgangspunkt i, at det inden for tidsperioden på op til 2 gange 13 uger ville være muligt for kommunen at gennemføre den nødvendige arbejdsprøvning m.v., således at beslutningsgrundlaget for det videre forløb i sagen er afklaret.

Hvis der derimod ikke inden for de 2 gange 13 uger er sket en afklaring af sagen og betingelserne for fortsat udbetaling af dagpenge ikke er opfyldt, er personen henvist til at søge hjælp efter reglerne om kontanthjælp i lov om aktiv socialpolitik. De gældende regler tager således ikke fornødent hensyn til den situation, hvor der ved udløbet af de 52 uger samt 2 gange 13 uger ikke er sket en sådan afklaring af den sygemeldtes arbejdsevne, at kommunen kan beslutte, hvilke aktive tilbud der kan iværksættes.

Hvis lovforslaget vedtages i den foreliggende form, indebærer lovændringen, at der ikke er fastsat nogen tidsbegrænsning for, hvor længe dagpengeperi-

oden kan forlænges. Det er i den foreslåede tilføjelse til § 24, stk. 3, fastsat, at nødvendige afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge personens arbejdsevne skal være iværksat senest 6 måneder efter forlængelsen.

Den foreslåede adgang til tidsbegrænset at forlænge dagpengeudbetalingsperioden vil give kommunerne en betydelig tilskyndelse til at iværksætte den fornødne afklarende indsats, mens personen modtager sygedagpenge, idet udgifter til dagpenge efter den 52. uge fuldt ud finansieres af kommunerne.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter de gældende regler i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel kan der udbetales dagpenge i 1 år. Kommunerne kan fortsætte udbetalingen af sygedagpenge ud over varighedsgrænsen, hvis

- 1) det anses for overvejende sandsynligt, at revalidering vil blive iværksat,
- 2) det anses for nødvendigt at gennemføre arbejdsprøvning eller andre afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge den sikredes arbejdsevne, således at dagpengeperioden forlænges i op til 2 gange 13 uger,
- 3) den sikrede er under eller venter på lægebehandling, som må antages inden for en kortere tid at kunne genskabe arbejdsdygtigheden,
- 4) der er rejst sag om ret til erstatning efter lov om sikring mod følger af arbejdsskade, eller
- 5) der er påbegyndt en sag om førtidspension, eller
- 6) særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor.

Det foreslås at ophæve varighedsbegrænsningen, således at der ikke fastsættes nogen tidsgrænse for, hvor længe dagpengeperioden kan forlænges, indtil klarlæggelsen af den pågældendes arbejdsevne foreligger.

Til nr. 2

Det foreslås, at de nødvendige afklarende aktiviteter forud for revalidering skal være iværksat senest 6 måneder efter, at der er udbetalt dagpenge i 52 uger i de 18 forudgående kalendermåneder.

Hvis lovforslaget vedtages i den foreliggende form, er der herefter ikke fastsat nogen tidsbegrænsning for, hvor lang dagpengeperioden kan være, indtil klarlæggelsen af den sikredes arbejdsevne foreligger. De nødvendige afklarende foranstaltninger forud herfor skal være iværksat senest 6 måneder efter, at der er udbe-

talt dagpenge i 52 uger i de 18 forudgående kalendermåneder.

Til § 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Skriftlig fremsættelse

Villy Søvdal (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Ophævelse af varighedsbegrænsning).

(Lovforslag nr. L 211).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 761 af 11. september 2002, som senest ændret ved lov nr. 1201 af 27. december 2003, foretages følgende ændring:

§ 22. Udbetalingen af dagpenge ophører, når der er udbetalt dagpenge eller løn under sygdom for mere end 52 uger i de 18 forudgående kalendermåneder, medmindre

- 1) det anses for overvejende sandsynligt, at revalidering vil blive iværksat,
- 2) det anses for nødvendigt at gennemføre arbejdsprøvning eller andre afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge den sikredes arbejdsevne, således at dagpengeperioden forlænges i op til 2 gange 13 uger,
- 3) den sikrede er under eller venter på lægebehandling, som må antages inden for en kortere tid at kunne genskabe arbejdsdygtigheden,
- 4) der er rejst sag om ret til erstatning efter lov om sikring mod følger af arbejdsskade, eller
- 5) der er påbegyndt en sag om førtidspension, eller
- 6) særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter nærmere regler om forlængelse af dagpengeperioden.

Stk. 3. Ved beregningen af dagpengeperioder efter stk. 1 medregnes ikke de dage, for hvilke der er udbetalt dagpenge eller løn

- 1) fra arbejdsgiveren eller kommunen i de første 2 uger af fraværperioden ved sygdom eller
- 2) i anledning af graviditet, barsel eller adoption efter kapitel 7,

1. § 22 ophæves.

Gældende formulering

Stk. 4. Hvis dagpengeretten er opbrugt under en sammenhængende sygeperiode på 52 uger, er det en betingelse for fornyet udbetaling, at den sikrede godtgør arbejdsdygtighed i mindst 13 uger efter dagpengerettens ophør.

§ 24 ...

Stk. 3. Kommunen skal ved den første opfølgning tage stilling til udarbejdelsen af en opfølgningsplan. Planen skal i alle tilfælde senest udarbejdes, når dagpengemodtageren har været sygemeldt i 6 måneder inden for de sidste 12 måneder. Har kommunen forlænget dagpengeperioden efter § 22, stk. 1, nr. 1, skal nødvendige afklarende aktiviteter forud for revalideringen være iværksat senest 6 måneder efter forlængelsen.

Lovforslaget

2. § 24, stk. 3, 3. pkt., affattes således:

»Når der er udbetalt dagpenge eller løn under sygdom for mere end 52 uger i de 18 forudgående kalendermåneder, skal nødvendige afklarende aktiviteter forud for revalideringen være iværksat inden 6 måneder.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.